

GORIŠKI SLOVENEK

Naročnine:

Italijanska kraljevina:	
Celo leto	Lir 10.—
Pol leta	„ 5.—
Tri mesece	„ 2.50
En mesec	„ 1.—

Oglasi:

Oglasi na tretji strani	Lir 1.— za vrsto
Oglasi na četrti strani	„ 0.75 za vrsto
Mali oglasi	„ 0.05 za besedo
Znižane cene za letne naročnike.	
Posamezna št. 10 cent.	

Izhaja vsako sredo in soboto.

Uredništvo in Upravištvo: Via Carducci št. 10, II. nad.

Ubogi narodi.

Pod tem naslovom priobča «il Resto del Carlino» z dne 11. t. m. zanimiv uvodni članek, v kojem popisuje posledice, ki nastanejo takrat, kadar zagospodujejo na svetu kapitalistični narodi. V današnjih časih se obnovlja srednjeveško gospodstvo privilegiranih narodov z razliko, da je bila početkom novega veka gospodarica sveta Španjska, dočim jo danes nadomešča anglosaksonsko pleme.

«Poskus, da se ohrani despotično gospodstvo nad morjem le dvema velesilama ni novost v zgodovini in spominja na velikanski načrt papeža Aleksandra VI, ki je v letu 1493 zarisal demarkacijsko črto skozi atlantsko morje pripoznavši Španiji izključno pravico trgovati, zasedati in kolonizirati ozemlja desno od demarkacijske črte, dočim je dobila Portugalska levi del. Druge takratne velesile so se morale takoj vtakniti vmes, da so dobile vsaj vpliv na gotova ozemlja. Holandci so pozneje protestirali proti španski samovladi opiraje se na princip, da je morje skupna last vseh držav na svetu. Kar pa je bilo največ vredno, to so bila morska obrežja, kojih lastniki so imeli pravico, zabranjevati dostop ali pa pobirati od vseh narodov sveta davščino za prehod, bodisi v mirnem času ali pa tudi v vojni. Takratni zgodovinski položaj spominja v marsičem na sedanjega. Jasno je namreč, da tudi anglosaksonska hegemonija, ki se naslanja na dve velesili v različne legi in ki trpi tudi na medsebojnem tekmovanju, ne bode mogla večno trajati v obliki absolutistične monarhije na svetovnem morju.

Tako je tudi jasno, da ravno v isti meri, kakor raste ta monopolizem pomorskih velesil, postaja tudi neomejeno gospodstvo nad morjem vedno težavnejši.

Dasiravno se zdi za sedaj anglosaksonsko gospodstvo nepremagljivo, se pa vendar lahko vgane, kak zgodovinski razvoj bode isto imelo. Zadoštuje, da se vpoštevata sredstva, ki bodo kmalu zopet na razpolago velesilam na kopnem.

Ta sredstva so baš nova orožja in sosebno nadaljni razvoj podmorskega čolna. Velikim narodom pomanjkuje dandanes delavska roka, obilica snovi in kapitalov, ki so potrebni za zgradbo velikih brodovij. Toda zmožnost pomnoženja in življenska moč, ki je o-

paziti tudi pri brodovijih manjših narodov, so gotovi znaki, da nastopi doba, v koji bode anglosaksonska hegemonija prenehala vsled prevelikega razdalja med gospodarskimi potrebščinami in politično in vojaško močjo. Sistem, ki ga vporablja Anglija in Zjedinjene države, je radi svojih brezkončnih okupacij, napadov in vsiljevanja vže tak, da škoduje in prizadeva vedno večje rane interesnim območjem manjših narodov, kar bodo ti le težko dolgo prenašali.

Brezmejno hrepenenje Anglo-Saksoncev po kolonijah razodeva potrebo upora, ki se avtomatično pojavlja v daljnem razvoju drugih narodov. Pomisliti je namreč, do katere meje bodo zamogli Anglosaksonci izvrševati tudi na kopnem nadoblast, ki bi odgovarjala oni, ki jo danes izvršujejo na morju in kako bode mogli ogniti se nevarnosti, ki jim preti od dejstva, da morajo postavljati vojaštvo na vse kraje sveta, da krotè uporne in njim sovražne sile.

Resnica je, da po vseh te vojne se nam zdi koalicija dežel, brodovja, armade, finance in surovin, kakor ste jo sklenile Zjedinjene države in Anglija naravnost čudežna, ker vidimo s tem razpasti vse države sveta v dve skupini, namreč v bogate in vboge in ker opažamo ob enem, da se prenaša boj med kapitalizmom in proletarijatom na internacionalna tla.

Vojna se nadaljuje na tiho in javno na številnih frontah, kjer tu pa tam še vspalmeva, kakor luč, ki ugaša.

Morda ni daleč dan, ko bode navidezno vse zaspalo, toda motiti se ne smemo v človeškem značaju, ki je tak, da ne prenese na dolgo spon, ki mu žugajo iz nove svetovne preuravnave po anglosaksonskem receptu.

Pomen sedanjega socijalnega gibanja.

Pred nami leži opis pogajanj, ki so se vršile prošle dni v Italiji med socijalisti za obnovitev internacionalne. Prisostvovala sta Anglež Mac Donald in Francoz Longuet. Šlo se je za vpriporitev 24 urne splošne stavke v celi Evropi. Ako smemo verjeti angleškemu poročilu, se ni posrečil sporazum med zastopniki skrajnega socijalizma, ker so šli nazori v ciljih narazen. Skrajni socijalisti so si jedini v gospodarskem gibanju, a nikakor ne v političnem. Angleški socijalisti oziroma

njih zveza, ki se nazivlja »Labour Party« je bila tekom vojne enako italijanski stranki uradnih socijalistev centralnim državam kolikor toliko naklonjena, toda v današnjih razmerah se Mac Donaldu ni več posrečilo pridobiti si poslanske stolice. Propadel je celo z 18.000 glasovi, kar je dovolj značilen dokaz, da širše delavske mase na Angleškem niso odobrovale njegove politike, ki se je naslanjala na maksimalistične principe.

Ako proučujemo sedanje socijalistično gibanje na Francoskem nam pade takoj v oči, da se gre tudi tukaj izključno za gospodarska vprašanja, ki postajajo politična le v toliko, v kolikor zbujaajo zanimanje pri vseh onih činiteljih, ki vidijo možnost državnega obstoja le v složnosti podanikov. Na Francoskem se kuha, ker se nahaja država na robu finančnega propada in položaj postaja od dne do dne resnejši, ker je zgubilo vodstvo socijalističnih strank vso moč in vpliv nad stavkajočimi. Poravnava, ki jih sklepa «Confédération générale du travail» stavkajoči ne pripoznavajo. Delavstvo pritiska z vedno večjimi zahtevami na kapitaliste z očitnim namenom, da jih uničijo in prevzameje vladno vodstvo sami. Polražaj na Francoskem postaja vsled tega jako ugoden za socijalne preobrate.

Toda primerjajmo poprej še enkrat razmere na Angleškem z onimi na Francoskem. Na Angleškem je očitno kapital še izčrpljiv in zato socijalizem ni še prodrl povsod do skrajnosti, na Francoskem je kapital pošel v vojni, ne dà se več brezmejno črpati iz njegovih blagajn in evo vam proletarijat, ki je razkril to nagoto buržoazije. Gibanje proletarijata se bliža točki, kjer se bosta stala proletarec in kapitalist oči v oči nasproti. Jeden drži v rokah zahteve, drugi pa kapital. V gotovem momentu tehtata oba jednako. Kakor hitro pa ne bode mogoče zadostiti proletarskim težnjam, imamo pričakovati socijalni preobrat.

Kaj nam prinesejo bodoči časi je danes megla. Dejstvo je, da Slovenci ugibajo vse le sebi v prilog. Tak sistem mišljenja se nam zdi preoptimističen, ker nas je skušnja zadostikrat poučila, da je odvisna naša zgodovina od številnih činiteljev, ki prihajajo povsod v vpoštev. Žalibog, da se pri nas na Goriškem še vedno igra borzne igre, mesto da se bi presojalo položaj in vseh vidikov in temu primer-no določilo smernico goriške politike.

Razgled po svetu

Jadransko vprašanje.

Pariški dopisniki tukajšnjih listov izražajo pesimizem, ki navdaja pariške kroge glede reškega vprašanja. Dopisnik „Morning Post“ poudarja prav posebej razočaranje zaradi dejstva, da so v tem, ko se je zdelo, da je sporazum dejanski dosežen na podlagi poravnave, kakor jo je zasnoval Tardieu, Jugoslovani, podpirani po predsedniku Wilsonu, podali nove, absolutno nesprejemlive ugovore, tako za Šibenik in otoke, kakor za ljudsko glasovanje v novi reški državi. Dopisnik tudi poudarja žalostni vtisk, ki ga napravlja navzočnost jugoslovanskih čet, ki jih trpe zavezniki v Celovcu, kjer se ljudsko glasovanje nikakor ne more izvršiti s popolnim jamstvom. Kakor poroča dopisnik „Daily Expressa“, se obnovi v Parizu razprava o predlogu, da bi se Sušak ločil od Reke in bi se tamkaj na stroške zaveznikov zgradila jugoslovanska luka, zvezana z jugoslovanskim zaledjem z novo železnico.

*

„Gazzetta di Venezia“ ima iz Reke, 6. t. m.: Tudi po vesteh iz Zagreba je Tardieuov načrt, katerega je italijanska delegacija bila v glavnem sprejela, popolnoma padel vsled opozicije jugoslovanske delegacije. S pomočjo svojega velikega transoceanskega branitelja je jugoslovanska delegacija z golim mečem v roki vzdržela skoraj vseh sedem jugoslovanskih protipredlogov. Wilson, ki se je z ozirom na Tardieujev načrt kazal zelo rezerviranega, dokler je jugoslovanska delegacija pripravljala protipredloge, je pokazal svoje mnenje, ko so bili protipredlogi predloženi Clemenceau in Lloyd Georgeu, ki nista pokazala ne da se s temi predlogi strinjata in ne da jim nasprotujeta ter sta pustila Orlanda na milost in nemilost Wilsonu.

Po jugoslovanskih informacijah zahteva Wilson, naj bi vmesna reška država segala do Raše in čez Šentpeter vključivši progo Reka-Ljubljana. Razun tega podvrgava, kakor pravijo Jugoslovani, upravi Zveze narodov glavne dalmatinske in kvarneske otoke. Če pa Wilson ne sprejme Trumbičevega predloga za Reko, t. j. da bi ta državni monstrum bil pod upravo direktorija 2 Italijanov in Jugoslovancev pod predsedstvom petega člana, ki ga imenuje Zveza narodov in ki bi v tem slučaju bil Francoz, je to samo radi tega, ker bi on hotel, da bi reška država prišla kot svobodna država pod upravo odbora Zveze narodov. Število članov tega odbora bi bilo določeno pozneje, toda Jugoslovani in Italijani bi morali biti zastopani v istem številu, da po 15 letih, na dan glasovanja, prebivalstvo reške države lahko izrazi svojo voljo.

Ko je dobil Orlando te-le vesti, ki jih je Wilson predlagal kot končno popravo Tardieujevega načrta, in o negativnih jugoslovanskih protipredlogih, je sel v vlak in se odpeljal v Oulx, da jih sporoči svojim kolegom, in da odloči, kaj naj stori.

Ko dobite ta brzojav, nadaljuje list, bo že sklenila, upamo, odgovorna italijanska vlada možat sklep, ki ga zahtevata italijanski ugled in čast. Jasno je, da hoče Wilson ponoviti na škodo Italije največjo prevaro, ki jo more izmisliti ljudski um. Že pred meseci so Jugoslovani silili, da bi Wilson prevzel ulogo razsodnika med Jugoslovani in Italijani; že pred meseci so Jugoslovani zahtevali plebiscit. Italijani so ta dva predloga zavrnili: Wilson je pustil, da vsi zadovolje svoje interese, naravno s sodelovanjem Italije, a nato je jasno izjavil svoje mnenje in končno postal odločevalec v jadranskem vprašanju in je naposled hotel odrediti za Reko po nekem času plebiscit, to je v času, ko bo na Reki, italijanski oazi, obkoljeni z Jugoslovani, izginila današnja živa generacija, ki bo dobila druge interese. Wilson misli, da se ne bo Reka, preprečevana v narodnem in kulturnem razvoju pod internacionalno vlado, itak so-

vražno italijanstvu, mogla upirati tolikim protivnikom; brez vseh svojih sekularnih dednih pogojev, ne bo več italijanska. Wilson in njegovi ščičenci Jugoslovani so že velik del uloge zmagali. Jugoslovani imajo v Wilsonu zaželenega sodnika, kateremu zagotavljajo že za nadaljnjo bodočnost gotov uspeh ljudskega glasovanja.

Po sreči to ni še sankcionirano. V Oulxu so živo razpravljali o zadnji volji, ki jo je Wilson izrazil, in v kratkem se bo moralo znati, kaj bodo naredili naši (italijanski) delegati.

*

PARIZ, 11. Kakor poročajo francoski listi, je Wilson predložil baje nove predloge za ureditev jadranskega vprašanja v izpremembno Tardieujevega predloga:

1) Meje svobodne države Reke se razširijo na zapad na način, da zajamejo Volosko in črto Julijskih Alp z Učko; 2) otoka Cres in Krk pripadeta reški državi; 3) plebiscit v reški državi se ima izvesti v petih letih ter naj se izvrši celotno za vso državo in ne razpredeljeno; 4) direktorji reške države ne bo sestavljen na način, da bi bila zagotovljena Italiji večina glasov; 5) Zadar bi postal svobodna država pod zaščito in upravo Zveze narodov z diplomatičnim zastopstvom Italije; 6) otok Lošinj in nekateri otoki nasproti Zadru in Šibeniku, kakor tudi Vis in Lastovo, se izroče Italiji; 7) ostali otoki in vsa Dalmacija, razun Zadra, se izroče Jugoslaviji.

Te predloge je italijanska delegacija odklonila, izjavivši, da niti razpravljati ne more o takem načrtu, ki se toliko oddaljuje od načrta Tardieuja. Ta poslednji načrt da je predstavljal minimum narodnih aspiracij. Zato se italijanska delegacija vrača k zahtevi, naj se enostavno in čisto izvede londonski pakt.

RIM, 12. „Il Giornale d'Italia“ objavlja naslednje k Wilsonovemu načrtu za rešitev jadranskega vprašanja: **Istra**: Istra se zmanjša: a) za vološčanski okraj (z Matuljami, Kastvom, Voloskim, Opatijo in Lovranom) do Učke; b) za pas ozemlja proti severu ob železnici Reka-St. Peter in Snežnik; c) za še nadaljen otok izmed večjih, Cres. — **Dalmacija**: Italiji se odvzema vse, izvzemši nekaj malo otokov. Otoki, ki se priznajo Italiji, so: 1. V skupini istrskih in kvarnerskih otokov samo Lošinj in ne največji, Cres, ki je zvezan z Lošinjem celo s premičnim mostom. Ta dva otoka sta zvezana dvakrat, po naravi in ljudeh. Moral je priti iz Amerike predsednik Wilson, da bi ju ločil. 2. Nekoliko otokov pred Zadrom. 3. V skupini korčulanskih otokov Vis (90 km²) Zader se priznava za svobodno mesto z italijanskim diplomatskim zastopstvom. Dalmacije (suhega) ne pride nič pod Italijo. — **Reka**: Reško pristanišče in okraj se preuredita v svobodno državo, katere bo obsegala tudi okraje in otoke, ki se odtrgajo od Istre. V petih letih se bo vršilo celotno ljudsko glasovanje, ne pa po občinah, s katerimi se prebivalstvo izreče, ali se hočete zediniti z Italijo ali Jugoslavijo. Približno bi wilsonianska reška država, svobodna sicer, toda po jugoslovanskem mnenju zelo začasna, bi štela 48.000 prebivalcev na Reki, 8300 na Cresu, 17.000 na Krku, 37.000 v vološčanskem okraju, 3000 v pasu proti Snežniku, vseh skupaj torej malo nad 100.000, med katerimi imajo sedaj Hrvatje zelo majhno večino, toda toliko, da zadostuje, da se s kratkoročnim ljudskim glasovanjem, celotnim in ne po občinah, spravi italijanski živelj v manjšino, četudi z majhno razliko.

Avtonomija Slovenije.

Pod tem naslovom prinaša „Era nuova“ iz lista „Hrvat“ manifest ljubljanske vlade, ki je bil priobčen dne 3. maja in v kojem se ljudstvu pojasnjuje delokrog ljubijanske avtonomne vlade. Glasom tega manifesta spadajo v področje te vlade zadeve notranje

politike, kakor policija, uprava in zadeve nacionalizacije premoženj.

Radi tega je ustanovila vlada sledeča ministerstva: „Notranji zadevi, uka in bogočastja, pravosodja, javnih del, železnic in prometnih zvez, finance in agrarne reforme“. Ta ministerstva imajo dalje pododdelek za aprovizacijo, agrarni oddelek z oddelkom za živinozdravstvo in gozdarstvo, zdravstveni oddelek i. t. d.

„Hrvat“ dostavlja, da se po pravici predbaciva Hrvatom, da so separatisti in federalisti, oni ki uživajo široko avtonomijo v primeri s Hrvati, ki nimajo niti drobtinice in so popolnoma podvrženi Belgradu.

Bela Kun in Masaryk.

Iz Budimpešte poročajo: Bela Kun je poslal Masaryku brzojavko, v kojem ga opozarja na številne slučaje grozdejev, ki so jih učinili Čehoslovaki in zahteva, da se prepove tekem 48 ur pod najstrožjo kaznijo vsak nasilen čin proti vojaškim in civilnim vjetnikom.

V nasprotnem slučaju, tako govori brzojavka, bodo ogerski vojaški poveljniki le težko zabranili svojim vojakom povračilo grozodejev. Bela Kun je odposlal tudi drugo brzojavko na Wilsona, da ga obvesti o svojem koraku pri Wilsonu.

Stavke v Italiji.

Učitelji.

Ker ni dosegel, da bi se bile sprejele predložene bistvene zahteve, potrja osrednji odbor narodne učiteljske zveze sklep za splošno stavko do skrajnosti, ki se prične jutri. Iz nekaterih mest pa je prišla vest, da se učitelji, pripadajoči klerikalnemu udruženju Nicolò Tomaseo ne udeležijo stavke, da pa to udruženje oficijelno pritrdi manifestaciji.

V Rimu.

Danes so zaprte vse kavarne, restavrant, prodajalne, ker natakariji, trg. pomočniki in vajenci so zapustili delo. Mnogo tramvajske črte niso zopet začele z obratom. Trg. pomočniki so se sešli na shod ter so sklenili stavko do skrajnosti, dokler ne bodo sprejete njihove zahteve. Isto so storili tudi natakariji in osebje prenočišč in gostilen. Tudi delavci v sladstičarnah so v znak solidarnosti z natakariji stopili v stavko, da ojačijo akcijo trgovskih uradnikov. Kovinarji nadaljujejo stavko. Tramvajevci vztrajajo pri zahtevi, da se jim nemudoma izplačajo dnevi odtegnitve od dela, ker groze, da zopet prično s stavko, ako ne dosežejo, kar zahtevajo.

V Napolju

Splošna stavka se nadaljuje. Tajniki lig v Napolju in okolici so se združili, da izvedejo popolno odfegnitev od dela. Federacija javnih služb je poslala oblastim nov poziv, naj zahtevajo od industrijalcev, da sprejmejo zahteve novinarjev. Če bi ta novi poizkus ne uspel, se obvezuje federacija napram sodrugom, da ustavi o mestu plin, luč in vodo, česar ni storila v prvem trenutku z ozirom na meščanstvo.

Tramvajevci so danes zapustili delo ter so se udeležili shoda, ki se ga je udeležilo nad 3000 delavcev. Na shodu je tajnik delavske zbornice napovedal, da so tudi pristaniški delavci pridružijo shodu.

Tudi na deželi je odtegnitev od dela zadobila že razmaha.

Popoldne sta se podžupan Labriola in komisija delavcev podala k prefektu, naj bi našel kako pot do rešitve težkega konflikta med kapitalom in delom.

V slučaju, da se ne najde pot do sporazuma, nameruje zvezna zbornica dela, da še bolj oživi gibanje, da se doseže zmaga delavcev. V nekem spopadu med malim številom stavkovcev in javno silo danes zjutraj je bilo oddanih nekoliko strelcev. Ni znano, ali je bilo ranjenih. Le nekaj lahko poškodovanih se je predstavilo v bolnišnicah. Razun tega dogodka je dan minul mirno.

Oficijozno sporočilo.

Agencija Stefani objavlja: Glede stavke učiteljev, zagrožene za jutri, treba spomniti, ker je bilo že večkrat in tudi oficijelno izjavljeno, da je namreč minister za javni pouk predložil ministru državnega zaklada — skupno z že znanimi tabelami za druge kategorije — tudi ono plačil na ljudskih šolah. Omenjene tabele se razlikujejo od onih, ki jih je predložila ministru, posvetovalna komisija, v toliki meri, da odgovarjajo približno zahtevam ljudskošolskih učiteljev glede plač, odškodnin in poklica. Sedaj bosta morala minister drž. zaklada in ministrski svet predložiti uspeh svojega proučenja predlogov ministru za javni pouk. Spričo ukrepov, ki se kmalu izvedejo in priobčijo javnosti, ne bi bila opravičena nikaka zagrožena stavka ljudsko-šolskih učiteljev, ki ne smejo pozabljati, da so vzgojevalci ljudstva, pred vsem pa v trenutku, ko se vlada pripravlja, da z istimi gospodarskimi odredbami zaščiti ugled in življenske pogoje na način, ki bo odgovarjal njihovi vzvišeni nalogi.

Domače vesti

Nov zavod.

Pred kratkem je otvoril v Gorici svoj glavni sedež „Zavod pravne pripomoči za ugotovitev vojnih škod“.

Ta zavod ima namen pripravljati v organi in priprosti obliki vse delo za komisije, ki bodo morale na to ugotoviti škodo. Enotni zakon za povračilo vojnih škod, ki je bil potrjen z namestništvem odlokom od dne 27. marca 1919 št. 426 in dotični pravilnik, ki je bil potrjen z odlokom kraljevega namestnika od dne 30. marca 1919, sta se vsled odredbe najvišjega poveljništva razširila tudi na ozemlje, ki se bode anektiralo k Italijanskemu kraljestvu. Težkoča pri sestavljanju prošnj v smislu merodajnih zakonskih določil kakor tudi ves komplicirani mehanizem prilog prošnji bi spravila poškodovane posestnike v nemalo zadrego, če ne bi jim priskočil na pomoč v ta namen specializirani zavod, ki ga vodi izvežbana oseba. Vsled tega se je ustanovil ta zavod, ki ima namen sestavljati prošnje za škodo ter jih opremiti z vsemi podatki in z vsemi onimi listinami, ki jih zahteva zakon, kakor tudi potegovati se za to pri državnih finančnikih in ministerskih komisijah, ki se posebej v to svrhu ustanove, za prejem odškodninskega zneska. Zavod prevzame na se vsa dela nanašajoča se na prošnjo ter stoji stranki ob strani, dokler le ta ne potegne ugotovljene svote. Na ta način se dovrši popolno delo tako, kakor zakon zahteva, ne da bi bilo pri tem treba ubirati dolgotrajnih birokratičnih poti in ne da bi poškodovane stranke imele izdatnih stroškov, ki bi si jih pa moral vsekakor naprtiti vsak, kdor bi hotel na svojo roko izvršiti to delo. Zavod je dal na svoje stroške tiskati vse prošnje, razdeljene po snoveh kakor tudi vse priloge, ki jih zahteva zakon; le te so sestavljene jako pripesto tako da jih lahko vsak izpolni: treba je le nekaj pozornosti.

Zavod zbira na to posamezne prošnje po snoveh in občinah na način, da se tako likvidacijskim komisijam delo vseskozi olajša. V Červinjanu, Tržiču, v Gorici sploh v vseh občinah Julijske Benečije in v vsakem občinskem oddelku so ustanovljene filijalke da se delo poškodovancev olajša, prošnje filijalk pa se vse pripošljejo centrali v Gorici, kjer se jih pregleda; če se spoznajo, da so v redu in popolne, se predložijo, drugače se vrnejo filijalki v popolnitev. Vse to skupno delo se izvrši proti malemu plačilu od strani vsakega poškodovanega posestnika ali trgovca. Zavod vrši svoje delo tudi za uboge in manj premožne.

Opazujemo na to plemenito inicijativo ter želimo, da bi se je ljudstvo na kar najširši podlagi oprijelo, ker je le ta res v splošno korist zlasti v tem oziru, da se pospeši iztirjanje škod.

Pritožbe iz Kobarida.

Iz Kobarida nam je došla pritožba radi ozkotirne železnice, ki se gradi sedaj od Sužida do Kobarida, kake 4 km dolga proga, ki bode za tamošnje kraje gotovo velikega pomena, ako se pomisli, da bode možno po isti dovažati obilno gradbenega materiala za porušene kraje. Tega nihče ne taji, sicer pa ljudstvo kritizira gradbo te proge, ki jo izvršuje vsak inženir po svoji glavi. Posledica je, da se po nepotrebnem razkopava že itak malo površino zemljišča, ki služi za obdelovanje. Tudi je javno mnenje, da je sedanja proga slabo začrtana, ker teče skozi travnike, mesto pod hribom. Izkušeni ljudje menijo, da bode to progo voda izpodnesla in tako povzročila, da se bode morala proga zopet preložiti.

Toliko na znanje merodajnim činiteljem, da se prepričajo na licu mesta o temeljitosti teh pomislov.

*

Nekdo iz Kobarida je vlihotapil v „Slovenski narod“ z dne 23. maja dopis, v kojem napada beneške Slovence, češ, da hodijo „špijat“ po Kobaridu in ovajat domačine, da se jih odpošilja v Italijo. Nami-gava na internacijo župana Miklaviča, na dijaka Sovdata, o kojem trdi, da je bil tri dni vklenjen, o kaplanu Sekuli in drugih sitnostih, ki jih imajo bajè Slovenci v Kobaridu.

Mi smo šli stvari na dno in poizvedovali glede omenjenih slučajev.

Doznali smo toliko, da so Miklaviča ovdili domačini, kojih imena ne moremo navesti dokler traja vojno stanje. Dijak Sovdat je bil obsojen od tamošnje civilne in ne vojaške sodnije kakor trdi dopisnik, na tri dni zapora, ker je razžalil karabinirje. Kaplan Sekula se je pri neki priliki pre-naglil in imel radi tega nekaj časa zasluzne sitnosti, vse druge stvari pa so babje čenče. Ako se zgodi prebivalstvu kaka krivica, naj se pritoži na naš list, ki je v stan-u ukreniti potrebne korake. S tem pa, da se pošiljajo dopisi izven zasedenega ozemlja, se položaj prebivalstva ne more zboljšati, ker ga to osumlja pri okupacijski oblasti. Priporočamo torej nekoliko več hladnokrvnosti pri presojanju domačih razmer in manj opreznosti proti beneškim Slovincem, ki niso do danes še ničesar hudega storili svojim kobariškim sobratom.

Opomin nekaterim Deskelcem.

Iz vseh strani nam prihajajo pritožbe radi neke besede, ki se je izpustila na odru pri zadnji veselice. Po pravici povemo, da ne poznamo ozadja tega prepira.

Ker pa je naše načelo, da ne podpiramo nobenih sporov med Slovenci, smo sklenili prezreti vsa tozadevna pisma.

Iz Gorice.

V Gorici se pritoževajo ljudje, ki imajo opraviti pri anagrafskem uradu na magistratu, da ta posluje le od 9 do 12 zjutraj.

Opozarjamo magistrat, da je dosti takih ljudi, ki zjutraj ne morejo do tega urada. Potrebno je torej, da se obdrži stari urnik in se dovoli občevanje s strankami tudi popoldne.

V dobi plesov.

Iz več strani čujemo razne pomisleke proti številnim plesom po deželi. Dasi smo načeloma proti temu, da se bi po tolikih letih terpljenja prepovedala vsaka veselica, moramo vendar odkritosrčno pritrditi pomisli, ki jih navajajo trezni možje iz ljudstva. Obilno obiskovani plesi polnijo danes žepe „fantov, ki drže ples“. Le-ti popivajo potem cele tedne z lahko zvaljenim denarjem. Drugi pa zapravljajo svoje v tednu težko priborjene zasluzke. Ako nese kak ples celo 4000 lir, je to znamenje, da je občina obubožala za 4000 lir. Ta potrošek ni produktiven in spodjeda objednem domače gospodarstvo.

Dalje je vpoštevati, da se povabi na plesih dosti obutve, ki je dandanes še vedno jako draga.

Že itak zrahljana morala našega ljudstva pa ne pridobi seveda ničesar pri teh plesih.

Radi zaključujemo naša izvajanja s tem, da bi bilo umestno opozoriti korporativno, to je potom naših veljakov, pristojne činitelje, da naj se postopa pri plesnih dovoljenih s potrebnimi previdnostmi.

Za ureditev valutnega vprašanja.

Trgovska zbornica trentinska, goriška in isterska prepričane o potrebi, da se mora čimpreje vrediti vsa gospodarska vprašanja, ki so v zvezi z menjavo valute, so se sešli k raznim sejam pri trgovski in obrtni zbornici v Trstu, kojih so se vdeležili tudi zastopniki občinskega odbora tržaškega in drugih občin, nadalje hranilnic, kreditnih zavodov, zadrug, odvetniške zbornice in drugih interesiranih društev.

Pri razpravi se je enoglasno povdarjalo potrebo takojšnje rešitve vseh visečih vprašanj in posebno nujnost, da se vsem lastnikom bonov in manjših naloženih zneskov dopolni menjane zneske na 100%, ker bi drugače gospodarstvo cele dežele utrpelo grozno škodo. Zastopniki so bili mnenja, da naj bi italijanska vlada založila razliko iz svojih denarnic in poskušala pokriti vsaj del s plačili sovražnih držav, ostalo pa naj se bi vštelo v vojne stroške.

Nadalje se je tudi sklepalo o načinu nadomestitve vrednostnih listin, ki tvorijo zakladno glavnico javnih ustanov in dobrotel-nih zavodov.

Konečni sklep je bil ta, da se odpošlje deputacije na pristojna mesta.

Upravitelj in urednik: KAROL JUŠIČ.

Tiskarna G. Juch v Gorici.

TEDENSKI KOLEDAR

14.	Junija	Sobota, † Kvatre Bazilij.
15.	„	Nedelja, 1 pobink. Sv. Trojica
16.	„	Pondeljek, Franc Reg., Beno.
17.	„	Torek, Adolf, Lavra.
18.	„	Sreda, Feliks in Fortunat.
19.	„	Četrtek, Sv. Reš. T. Ger. i. Prot.
20.	„	Petek, Silverij, Florentina.

Slovinci!

Čitajte in podpi-
rajte ta list, ki za-
govarja vaše pra-
vice.

V soboto

zvečer je bila zgubljena zla-
ta zapestnica z medaljonom,
na kojem so vrezane črke
M. B. Zapestnica je morala biti zgubljena
od via Capuccini do via Cipressi. Pošteni
najditelj dobi primerno nagrado. Naslov
Marija Bizjak, via Capuccini 9.

100 lir nagrade

onemu, kateri naj-
de psa male po-
stave, črne, kratke
dlake z male belo progo na prsih, z dolgim
virijajočim repom, dolgimi ušesi; sliši na ime
„Vifi“. Najditelj naj izroči psa v hiši ulica
Corso V. E. III. N. 71.

Vsakovrstno MILO

in vsako množino na debelo se pro-
daja od 3 lir naprej za ducat v

Zalogi G. PRIMAS

Gorica, Ulica Teatro 18

ANTON PERTOT

GORICA — Ulica Municipio 4 — GORICA
Filjalka ulica Teatro 18

: : : : PRODAJALNA : : : :
s papirjem, črtanjem in knjigovezjem
Sprejema tudi izdelovanje fotografičnih slik,
klišejev in druga slična dela.

! BAZAR !

Na Verdijem tekališču
Corso Giuseppe Verdi 13

■ ■ ■
Se nahaja bogata zaloga galan-
terij, papirja, dišav, toaletnega
mila, steklenin, glinastih posod
in posebno pogata izbira raz-
glednic in časnikov.

■ ■ ■
Prodaja se vse na drobno
in na debelo.

■ ■ ■
S cenami ne more nihče
konkurirati.

Leopold Zakraisek

Ima bogato zalogo ma-
nufakturnega in mod-
nega blaga, kakor tudi
oblek za moške in
otroke.

Posebnost so moške
obleke lastnega izde-
lovanja.

Svršniki za moške v
angleškem blagu.

Velika izbira moškega
blaga angleške pro-
dukcije.

Oskar Pascul & Co

v Gorici

via Rastello št. 10

Izdelujejo se tudi o-
bleke na mero po ži-
votu.

Vsak dan dohaja za-
logi novo blago iz naj-
boljših tovarnen.

Cene so take, da ne
more z njimi nihče
konkurirati.

Prodaja se na debelo
in na drobno.

Borovaz & Colledani

GORICA, Riva Castello št. 4

Zaloga manufakturnega blaga na debelo

➡ ZMERNE CENE ➡

Pozor za birmance

Velika zaloga vsakovrstnih ur,
— veržic in zlatenin —

➡ Najnižje cene ➡

Ulica
Rastello
št. 8.

Sigon Josip - Gorica

Ulica
Rastello
št. 8.